

บทที่ 14
มูลค่าเวนคืนเงินสด
(CASH SURRENDER VALUE)

คือจำนวนเงินที่บริษัทจะจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันจากเงินสำรอง ประกันชีวิต เมื่อมีการเลิกสัญญา ก่อนที่สัญญาจะสิ้นสุดบังคับตามปกติ จำนวนเงินที่บริษัทจะจ่ายเงินให้ นี้ เรียกว่า “มูลค่าเวนคืนเงินสด” (Cash Surrender Value) หรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ ประกันภัยตามที่กำหนดไว้ใน ป.พ.พ. ม. ๘๘๔ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา) และเฉพาะกรณีที่เป็นสัญญาประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว หรือชำระ เบี้ยประกันแบบอัตราคงที่ที่ชำระเบี้ยประกันติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

สัญญาประกันชีวิตนี้ อาจจะถูกเลิกได้ด้วยเหตุดังต่อไปนี้:-

(๑) เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรม

(๒) เมื่อสัญญาครบอายุ

ใน ๒ กรณีแรกนี้ บริษัทต้องจ่ายเงินที่เอาประกันให้แก่ผู้รับประโยชน์ หรือ ทายาทเต็มจำนวน

(๓) เมื่อผู้เอาประกันมีชีวิตรอดอยู่พ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในกรณีนี้ บริษัทจะต้องจ่ายเป็นเงินบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันตลอดชีพ หรือระยะเวลาหนึ่งตามที่ กำหนดไว้

(๔) เมื่อผู้เอาประกันทุพพลภาพ และบริษัทได้จ่ายเงินเพื่อความทุพพลภาพ ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ครบถ้วนแล้ว

สัญญาประกันชีวิตอาจสิ้นสุดลงด้วยเหตุอื่นเนื่องจากการกระทำของผู้เอา ประกันได้อีกดังนี้:-

(๑) เมื่อผู้เอาประกันขาด หรือคงส่งเบี้ยประกัน (Lapses)

(๒) ผู้เอาประกันขอเลิกสัญญา (Surrenders)

ใน ๒ กรณีนี้ หากได้ส่งเบี้ยประกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี บริษัทจะต้องจ่ายเงิน
ก้อนหนึ่งคืนให้ เรียกว่า “เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัย” (ป.พ.พ. ม. ๘๔๕)

(๓) ผู้รับประกันบอกล้างสัญญาประกันชีวิตที่ได้ทำขึ้น เพราะผู้เอาประกัน
ละเว้นไม่เปิดเผยข้อความจริง หรือแถลงข้อความอันเป็นเท็จแก่บริษัทในขณะที่ทำสัญญา ทำ
ให้สัญญาเป็นโมฆียะ (ป.พ.พ. ม. ๘๖๕ และ ม. ๘๕๕)

(๔) ผู้เอาประกัน มิได้มีส่วนได้เสียในสัญญาประกันชีวิตนั้น (ป.พ.พ.
ม. ๘๖๓) ในกรณีนี้ กฎหมายถือว่าสัญญาประกันภัยมิได้ทำขึ้นเลย ฉะนั้น บริษัทจะคืน
เงินเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันได้จ่ายแล้วทั้งสิ้นแก่บริษัท

บริษัทจะจ่ายมูลค่าเวนคืนเงินสคืน แก่ผู้เอาประกันก็ในเฉพาะเมื่อผู้เอาประกัน
ขอเลิกสัญญาหรือขอชำระเบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไป จำนวนเงินที่จะจ่ายคืนให้ นั้น ควรเท่ากับ
จำนวนเงินสำรองประกันชีวิต อันเป็นเงินออมทรัพย์ของผู้เอาประกันที่มีไว้แก่บริษัท แต่
ในทางปฏิบัติ การที่ผู้เอาประกันเลิกสัญญาเสียกลางคันเช่นนี้ อาจมีผลให้บริษัทต้องเสียหายก็
ได้ แม้ว่าการเลิกสัญญานี้ ผู้เอาประกันทำเพราะความจำเป็น เพราะไม่สามารถจะชำระเบี้ย
ประกันอีกต่อไป หรือความต้องการการประกันชีวิตไม่มีอีกต่อไปแล้วหรือต้องการใช้เงินที่
ออมไว้กับบริษัท เพื่อประโยชน์ทางอื่นใดที่จำเป็น หรือเพราะเหตุฉุกเฉินที่จำเป็นกว่า
ก็ตาม แต่การเลิกสัญญาเช่นนี้ จะมีผลให้สัญญาประกันชีวิตสิ้นสุดลงทันที ผู้เอา
ประกันซึ่งหมดสิทธิที่จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันชีวิต ซึ่งโดยปกติ มีมากกว่าจำนวน
มูลค่าเวนคืนเงินสคืน และการที่ผู้เอาประกัน จะขอทำสัญญาประกันชีวิตในภายหลังย่อมจะ
ยากขึ้น เพราะอาจมีสุขภาพ อนามัยไม่ดีเช่นเดิม และจะต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้น เนื่อง
จากมีอายุสูงขึ้น และอีกประการหนึ่ง การมีประกันชีวิตนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่พึงหวงแหน ไม่
ควรกระทำการใดให้สัญญาสิ้นสุดลง เพราะโดยเหตุผลอันใดทั้งสิ้น

เหตุผลอื่นที่บริษัทหักเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อป้องกันมิให้ผู้เอาประกันเลิก
สัญญาประกันชีวิต เพราะเหตุผลส่วนตัวเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็คือ

(๑) การเลิกสัญญาของผู้ที่มีอายุน้อย หรือมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์จะทำให้
อัตราภาระในหมู่ผู้เอาประกันที่ยังมิได้เลิกสัญญาสูงขึ้น ทำให้บริษัทจะต้องจ่ายเงินเป็นเงิน
เอาประกันอันเนื่องมาจากความมรณะในอนาคตเพิ่มขึ้น ฉะนั้น บริษัทจึงควรหักเงินจำนวน
หนึ่งจากเงินสำรองประกันชีวิตของผู้เอาประกันที่ขอเลิกสัญญาเสียกลางคัน เพื่อทดแทน
อัตราภาระที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตนั้น

(๒) ถ้าผู้เอาประกันส่วนมากขอเลิกกรมธรรม์ และรับมูลค่าเวนคืนเงินสดไป บริษัทจะประสบความยุ่งยากทางการเงินอาจถึงแก่ล้มละลายได้ เพราะขาดเงินทุนที่จะใช้ประกอบกิจการต่อไป การถอนมูลค่าเงินสดนี้ ส่วนมากเกิดขึ้นในระหว่างเศรษฐกิจขี้นป่วน

(๓) บริษัทต้องสร้างเงิน สำรองไว้อีก จำนวนหนึ่งต่างหาก จากเงิน สำรองประกันชีวิตเพื่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นมากกว่าปกติ เรียกว่า “เงินสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน” ซึ่งผู้เอาประกันทุกคนต้องช่วยเฉลี่ยไว้ล่วงหน้า

(๔) ในการจ่ายเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดนี้ บริษัทต้องจ่ายค่าใช้จ่ายบางจำนวน เพื่อให้บริการแก่ผู้เอาประกัน ฉะนั้น จึงควรหักค่าใช้จ่ายนี้ออกจากเงินสำรองอีกส่วนหนึ่งด้วย

(๕) เพื่อหากำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น เพราะบริษัทประกอบภารกิจเพื่อหวังกำไรจากเบี้ยประกันที่ได้รับมาแล้ว และจะได้รับในอนาคต ฉะนั้นเมื่อผู้เอาประกันเป็นผู้ทำให้อายุสัญญาต้องสิ้นสุดลงก่อนเวลาอันควร บริษัทจึงควรหักเงินจำนวนหนึ่งไว้เพื่อเป็นกำไรของบริษัทในอนาคตอีกด้วย

จำนวนเงินที่บริษัทจะพึงหักจากเงินสำรองประกันชีวิตนี้ ถูกควบคุมโดยกฎหมายประกันชีวิตเพื่อป้องกันมิให้บริษัทเอาเปรียบผู้เอาประกันได้ และกฎหมายจะกำหนดจำนวนเงินที่พึงหักไว้นี้เท่าที่เห็นว่าจำเป็นเท่านั้น

การที่ผู้เอาประกันเลิกสัญญาทันที หรือขาด หรือลดชำระเบี้ยประกันก็ตี ย่อมจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทั้งบริษัทและผู้เอาประกันเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากผู้เอาประกันทำให้อายุสัญญาสิ้นสุดลงก่อนที่สัญญาจะมีอายุครบ ๓ ปี ฉะนั้น บริษัทจึงพยายามหาทางที่จะส่งเสริมมิให้ผู้เอาประกันกระทำการดังกล่าวดังนี้ :-

(๑) จัดให้มีทะเบียนประวัติลูกค้าของตัวแทนประกันชีวิต หรือผู้จัดการสาขาของบริษัทว่าลูกค้าที่บุคคลดังกล่าวช่วยจัดให้มีสัญญาประกันชีวิตแก่บริษัทนั้น มีอัตราการเลิกกรมธรรม์มากน้อยเพียงใด

(๒) ให้รางวัลแก่ตัวแทนประกันชีวิต หรือผู้จัดการสาขาที่ผู้เอาประกัน มีอัตราการเลิกกรมธรรม์น้อยที่สุด

(๓) ส่งเสริมให้ผู้เอาประกันที่กู้ยืมเงินไปจากบริษัท (Policy Loans) ชำระหนี้ภายในเวลาอันควร แทนที่จะปล่อยให้สัญญาเลิกไปเพราะไม่ปรารภจะชำระหนี้คืน

สิทธิที่ผู้เอาประกันมีต่อมูลค่าเวนคืนเงินสด

ผู้เอาประกันจะมีสิทธิได้รับมูลค่าเวนคืนเงินสดก็ต่อเมื่อสัญญา มีผลบังคับมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี และเนื่องจากบริษัทไม่ประสงค์ให้ผู้เอาประกันเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันจำเป็นอย่างแท้จริง บริษัทจึงพยายามหาหนทางเกี่ยวกับการจ่ายเงินคืนแก่ผู้เอาประกัน เมื่อได้รับคำขอรับเงินคืนจากผู้เอาประกันไว้ไม่น้อยกว่า ๓-๖ เดือน

จำนวนเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดที่ผู้เอาประกันอาจพึงใช้ให้เป็นประโยชน์ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ :-

(๑) ขอรับเป็นเงินสด (Cash Surrender Value) วิธีที่ผู้เอาประกันต้องเลิกสัญญา สละเงินเอาประกันที่จะได้รับในอนาคตเพื่อเอาเงินสดเพียงเล็กน้อยที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(๒) กู้เงินจากบริษัทโดยเอากรมธรรม์เป็นประกัน (Policy Loans) ในกรณีนี้สัญญาประกันชีวิตยังมีผลบังคับอยู่ตามปกติ แต่ผู้เอาประกัน กู้จากบริษัทในจำนวนเงินไม่เกินกว่าจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดที่มีกับบริษัท ในขณะที่ชอกันนั้น

(๓) ซื้อสัญญาประกันชีวิตแบบเคม โดยการนำมูลค่าเวนคืนเงินสดนั้น เป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียว (Paid-up Life Insurance) คือผู้เอาประกันต้องเลิกกรมธรรม์เคม และนำเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดนั้นมาซื้อกรมธรรม์ใหม่ และเนื่องจากเป็นการชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว จึงทำให้ผู้เอาประกันหมดภาระที่จะต้องชำระเบี้ยประกันในอนาคตอีกต่อไป

(๔) ซื้อสัญญาประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาที่มีจำนวนเงินเอาประกันเท่าเคม โดยการนำมูลค่าเวนคืนเงินสดเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียว (Extended-Term Insurance)

(๕) หากมีข้อตกลงเป็นพิเศษไว้ในกรมธรรม์ เมื่อผู้เอาประกันขาดชำระเบี้ยประกันเมื่อใดจะไม่ทำให้สัญญาสิ้นสุดผลบังคับ บริษัทจะหักจำนวนเบี้ยประกันที่ค้างชำระนี้บวกด้วยดอกเบี้ยออกจากมูลค่าเวนคืนเงินสดของผู้เอาประกัน จนกว่าเงินจำนวนนั้นจะถูกหักหมดไป สัญญาจึงจะสิ้นสุดผลบังคับ (Automatic Premium Loans)

๑. ขอรับเป็นเงินสด (Cash Surrender Value)

ตามปรกติ บริษัทจะสามารถแสดงมูลค่าเวนคืนเงินสดในสิ้นปีที่ ๓ ของสัญญา (หรือ ๕ ปี ถ้าเป็นสัญญาประกันเพื่อการอุปถัมภ์) เพราะบริษัทมีรายจ่าย

เกินกว่าเบี้ยประกันที่ได้รับจากกรมธรรม์นั้น กว่าบริษัทจะสามารถชำระค่าใช้จ่ายที่จ่ายล่วงหน้าไปนั้นได้หมดก็เมื่อ ๓ ปี พ้นไปแล้ว ฉะนั้น หากผู้เอาประกันเลิกสัญญาเมื่อสัญญา มีผลบังคับไม่กี่ปี เพื่อหวังเอาเงินสดไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนั้น จะผิดหวังเพราะจำนวนเงิน มุค ค่าเวนคืนเงินสดยังมีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเทียบกับจำนวนเบี้ยประกันที่ได้ จ่ายไปแล้ว อีกประการหนึ่งจะต้องเลิกสัญญาอีกด้วย ทำให้ต้องสูญเสียความคุ้มครอง จากการประกันชีวิต อันเป็นสิ่งปรารถนาของผู้เอาประกันแต่แรกทำสัญญา เมื่อเป็นเช่นนั้น บริษัทจึงพยายามหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้เอาประกันเลิกสัญญา เพราะ ความต้องการใช้ เงิน ที่ยังไม่ จำเป็นถึงขนาด และอาจจะยืดเวลาออกไปได้ด้วยการหน่วงเหนี่ยวการจ่ายเงินมูลค่าเวนคืน เงินสดแก่ผู้เอาประกัน ซึ่งบางบริษัทหน่วงเหนี่ยวไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน แต่ตามปกติ ไม่น้อยกว่า ๓-๖ เดือน

แต่ถ้าผู้เอาประกันมีหนี้สินติดไว้กับบริษัท บริษัทจะหักหนี้สินนั้นจากมูลค่า เวนคืนเงินสดเสียก่อนที่จะจ่ายคืนแก่ผู้เอาประกัน

๒. กู้เงินโดยมีกรมธรรม์เป็นประกัน (Policy Loans)

เมื่อผู้เอาประกันมีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนหนึ่ง แต่ไม่ประสงค์จะเลิก สัญญาประกันชีวิตเพราะจะทำให้ความคุ้มครองสุดสิ้นลง และความต้องการใช้เงินนี้เป็นการ ชั่วคราว ฉะนั้น จึงประสงค์ที่จะกู้เงินจากบริษัทประกันชีวิตแทน ซึ่งอาจจะทำได้โดยบริษัท จะให้ผู้เอาประกันกู้เงินจำนวนหนึ่งจากบริษัทในจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสด ที่ผู้เอาประกันมีไว้กับบริษัทในขณะนั้น โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราค่าที่สุก ในอเมริกา อัตราก ดอกเบี้ยนี้เพียง ๕ % เท่านั้น และหากจำนวนเงินที่กู้มากขึ้นอัตราก ดอกเบี้ยอาจลดต่ำลงไป ตามลำดับ เช่น ถ้ากู้ในวงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท แรก อัตราก ดอกเบี้ย ๕ % จำนวนที่เกิน ๓๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ๔ ๑/๒ % และจำนวนเงินที่เกินกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป อัตราก ดอกเบี้ยจะลดลงเหลือเพียง ๔ % การที่บริษัทคิดดอกเบี้ยในอัตราค่าเช่นนี้ เพราะแท้จริงแล้วการที่ผู้เอาประกันกู้เงินนี้ เท่ากับเป็นการยืมเงินของผู้เอาประกันเอง แต่ที่ บริษัทต้องคิดดอกเบี้ยก็เพราะบริษัทไม่สามารถนำเงินก้อนนั้นไปลงทุนเพื่อหาผล ประ โยชน์ แก่บริษัทได้ ในเวลาเดียวกัน ผู้เอาประกันก็ได้รับความคุ้มครองตามจำนวนเงินที่เอาประกัน ตามจำนวนเต็ม แต่หากผู้เอาประกันมีสิทธิเรียกร้องเกิดขึ้น และยังมีได้ชำระหนี้ดังกล่าว บริษัทจะจ่ายเงินให้เท่ากับ ส่วนแตก ต่างระ หว่างจำนวนเงินที่เอา ประกัน กับ หนี้ สินที่ ผู้เอา ประกันมีต่อบริษัทรวมดอกเบี้ยจากหนี้ที่ค้างชำระนั้นด้วย

เนื่องจากเงินที่ผู้เอาประกันนำไปนี้ เป็นเงินของผู้เอาประกันเอง บริษัทจึงไม่ได้กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ไว้ แต่หากจำนวนเงินที่กั้วกดอกเบี้ยยชำระในขณะใดรวมกันแล้วเท่ากับจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสด สัญญาจะสิ้นสุดผลบังคับทันที ผู้เอาประกันอาจจะชำระหนี้ด้วยการผ่อนชำระก็ได้ และผู้เอาประกันจะใช้สิทธิในการกู้ยืมเงินได้เมื่อกรมธรรม์มีมูลค่าเวนคืนเงินสด และไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับประกันก่อน

ปรกติบริษัทไม่ส่งเสริมให้ผู้เอาประกันกู้ยืมเงินจากบริษัท เพราะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งผู้เอาประกันและบริษัทเอง คือความคุ้มครองที่ผู้เอาประกันได้รับจะลดลงเท่าจำนวนที่กั้วไปและบริษัทจะสูญเสียดอกเบี้ยที่ได้รับ หากบริษัทนำเงินนี้ไปลงทุนอย่างอื่น ฉะนั้นบริษัทจึงใช้วิธีหน่วงเหนี่ยวการให้กู้ยืม เท่าที่จะกระทำได้อัตราการกู้ยืมเงินโดยมีกรมธรรม์เป็นประกันนี้ ในต่างประเทศมีอยู่ประมาณ ๔-๕ % แต่ในประเทศไทยมีอัตราค่อนข้างสูงอยู่มาก อาจเป็นเพราะผู้เอาประกันได้รับความสะดวกในการกู้ยืมเงิน เพราะไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน อัตราดอกเบี้ยก็ต่ำกว่าปรกติ ทั้งยังสามารถกู้ยืมได้รวดเร็วอีกประการหนึ่งด้วย

๓. **ข้อกรมธรรม์ชำระค่าครบในยอดลด**

(Reduced Paid-up Whole Life or Endowment Insurance)

ผู้เอาประกันที่ไม่สามารถชำระเบี้ยประกันในอนาคตได้อีกต่อไป แต่ยังคงต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตอยู่ หรือความต้องการการประกันชีวิตนั้นลดลง หรือต้องการนำเบี้ยประกันชีวิตที่จะชำระในอนาคตไปใช้เพื่อประโยชน์อื่นที่จำเป็นกว่า เช่นนี้ ผู้เอาประกันก็ชอบที่จะเลิกกรมธรรม์ประกันชีวิต แบบตลอดชีพ หรือสะสมทรัพย์ที่มีอยู่ในปัจจุบันเสีย และนำมูลค่าเวนคืนเงินสดสุทธิ (มูลค่าเวนคืนเงินสด—จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันเป็นหนี้บริษัท+จำนวนเงินที่บริษัทจะพึงจ่ายให้แก่ผู้เอาประกัน เช่น เงินปันผลค้างจ่าย) ไปซื้อกรมธรรม์ใหม่ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกรมธรรม์เดิมทุกประการ โดยเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียวสุทธิ (บริษัทไม่บวกค่าใช้จ่ายใดๆ เข้าไปในเบี้ยประกันในกรณีนี้) แต่บริษัทจะคิดเบี้ยประกันจากอายุของผู้เอาประกันขณะที่ซื้อข้อกรมธรรม์ใหม่นี้ ซึ่งทำให้ต้องเสียเบี้ยประกันในอัตราสูงขึ้นเพราะมีอายุมากขึ้น และโดยปรกติจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดที่มีอยู่นั้นจะมีไม่พอซื้อกรมธรรม์ใหม่ให้มีจำนวนเงินเอาประกันเท่าเดิมได้ ฉะนั้นจำนวนเงินที่เอาประกันจึงลดลง แต่ก็ทำให้ผู้เอาประกันพ้นภาระที่จะชำระเบี้ยประกันต่อไปในอนาคต เช่น ผู้เอาประกันเข้าทำสัญญาประกันชีวิตตลอดชีพ แบบสามัญ เมื่ออายุ ๒๕ ปี (ใช้

ตารางมรณะ C.S.O. อัตราดอกเบี้ย $3\frac{1}{2}\%$ จำนวนเงินเอาประกัน ๑,๐๐๐ บาท) เมื่ออายุ ๓๐ ปี จะมีมูลค่าเวนคืนเงินสด = ๓๕ บาท แต่จำนวนเบี้ยประกันชีวิตสำหรับผู้เอาประกันที่อายุ ๓๐ ปี จะเท่ากับ ๓๘๕.๖๔ บาท ฉะนั้นมูลค่าเวนคืนเงินสด ๓๕ บาทนั้น จะซื้อกรมธรรม์เมื่ออายุ ๓๐ ปี ได้เท่ากับ $\frac{๓,๕๐๐}{๓๘,๕๖๔}$ ของ ๑,๐๐๐ บาท = ๙๑ บาท

แต่ถ้าสัญญาจะมีผลบังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินเงินสดนี้จะมีจำนวนมากขึ้น หรือในการประกันที่มีเบี้ยประกัน เช่น การประกันแบบสะสมทรัพย์หรือการประกันตลอดชีพแบบชำระเบี้ยประกันจากัดระยะเวลา จะมีจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดสูงอยู่ตลอดเวลา เช่นนี้จะทำให้กรมธรรม์ที่ซื้อใหม่นั้น มีจำนวนเงินที่เอาประกันไม่ลดลงเท่าใดนัก

การใช้สิทธิของผู้เอาประกัน ในกรณีนี้ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท ดังเช่นการใช้สิทธิในเรื่องอื่น เพราะไม่ทำให้อัตรามรณะในหมู่ผู้เอาประกันเปลี่ยนแปลง แต่ผู้เอาประกันจะได้รับความเสียหายอยู่บ้าง เพราะความคุ้มครองในอนาคตลดลง แต่ความต้องการในด้านการเงินของผู้เอาประกันบางคนอาจทวีเพิ่มขึ้นในอนาคตก็ได้ และในบางบริษัทเนื่องจากกรมธรรม์ใหม่มีจำนวนเอาประกันลดลง แต่ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษากรมธรรม์เหล่านี้ยังคงมีจำนวนเท่าเดิม ฉะนั้น จึงอาจทำให้บริษัทต้องเสียดำจ่ายโดยใช่เหตุก็ได้

๕. ข้อสัญญาประกันชีวิตแบบชำระระยะเวลาที่มีจำนวนเงินเอาประกันเท่าเดิม โดยนำมูลค่าเวนคืนเงินสดเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียว (Extended-Term Insurance)

ผู้เอาประกันที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับความสามารถ ในการชำระเบี้ยประกันในอนาคต หรือความต้องการความคุ้มครองในการประกันชีวิตจะมีอยู่ต่อไปอีกชั่วระยะเวลาหนึ่งในจำนวนคงที่ ย่อมไม่ประสงค์ที่จะเลิกกรมธรรม์หรือขอแปลงสัญญาเป็นแบบชำระค่าครบในยอดลด เพราะจำนวนความคุ้มครองที่จะได้รับในอนาคตนั้นลดลง หรือบุคคลที่ทราบว่า มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ และคาดว่าความมรณะจะเกิดขึ้นในระยะหนึ่งในอนาคต ฉะนั้นอาจขอเลิกสัญญาเดิม และนำเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดมาซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบชำระระยะเวลา จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดจะเป็นเบี้ยประกันที่ชำระเพื่อความคุ้มครองแต่ละปี จนกระทั่งหมดสิ้นไป จำนวนเงินที่เอาประกันจะเท่ากับจำนวนเงินเอาประกันตามสัญญาเดิม แต่ระยะเวลาของสัญญาชำระระยะเวลา (Extended Term Insurance) จะยาวเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับ

จำนวนเงินมูลค่าเวนคืนเงินสด และอายุของผู้เอาประกันในวันที่เข้าทำสัญญา สิทธิในการเลิกสัญญาเดิม การไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่เอาประกันใหม่ และอื่น ๆ เช่นไปเช่นเดียวกับการซื้อสัญญาชำระค่ากรมขอลดค่าเบี้ยมาแล้ว

ตารางข้างล่างนี้ แสดงจำนวนเงินมูลค่าเวนคืนเงินสดและระยะเวลาของสัญญา (Extended Term Insurance) และจำนวนเงินเอาประกันที่มูลค่าเวนคืนเงินสดจะซื้อได้ในการซื้อสัญญาชำระค่ากรมขอลด (Reduced Paid-up Insurance) ของกรมธรรม์ประกันชีวิตตลอดชีพแบบสามัญที่มีจำนวนเงินเอาประกัน ๑,๐๐๐ บาทเมื่อผู้เอาประกันมีอายุ ๒๐, ๓๐, และ ๔๐ ปี ใช้ตาราง มรณะ C.S.O. อัตราดอกเบี้ย ๒.๒%

จำนวนปี	อายุ ๒๐ ปี		อายุ ๓๐ ปี		อายุ ๔๐ ปี	
	จำนวนเบี้ยประกันที่พึงชำระ		จำนวนเบี้ยประกันที่พึงชำระ		จำนวนเบี้ยประกันที่พึงชำระ	
	มูลค่าเวนคืนเงินสดที่จะได้รับ	ระยะเวลาของการประกันชั่วระยะเวลา	มูลค่าเวนคืนเงินสดที่จะได้รับ	ระยะเวลาของการประกันชั่วระยะเวลา	มูลค่าเวนคืนเงินสดที่จะได้รับ	ระยะเวลาของการประกันชั่วระยะเวลา
	จำนวนเงินเอาประกันชำระค่ากรมขอลด	ปี	จำนวนเงินเอาประกันชำระค่ากรมขอลด	ปี	จำนวนเงินเอาประกันชำระค่ากรมขอลด	ปี
	วัน	วัน	วัน	วัน	วัน	วัน

ในกรณีที่เปลี่ยนสัญญาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ระยะเวลาของสัญญาประกันชีวิตระยะเวลาที่ซื้อใหม่นี้จะต้องไม่ยาวกว่าระยะเวลาของสัญญาประกันชีวิตสะสมทรัพย์เดิมที่ยังเหลืออยู่ เช่นผู้เอาประกันเข้าทำสัญญาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เมื่ออายุ ๓๕ ปี สัญญาจะครบกำหนดอีก ๒๐ ปี ข้างหน้า (20 Year Endowment) หากขอเปลี่ยนสัญญา เมื่ออายุ ๕๐ ปี เป็นสัญญาประกันชีวิตระยะเวลา สัญญาใหม่นี้บริษัทจะยอมให้มีระยะเวลาคักครองไม่เกิน ๕ ปี แม้ว่าจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดอาจมีเกินกว่าจำนวนเบี้ยประกันชีวิตของสัญญาชั่วระยะเวลาที่ทำขึ้นเมื่ออายุ ๕๐ ปี มีระยะเวลาคักครอง ๕ ปี ก็ตาม โดยบริษัทจะคืนเงินส่วนที่เหลือนี้ให้แก่ผู้เอาประกัน โดยปรกติบริษัทจะไม่คืนให้ แต่จะนำเงินส่วนที่เกินนี้ ไปเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียว ไปซื้อสัญญาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ที่แท้จริง (Pure Endowment) ที่จะครบอายุสัญญา เมื่อผู้เอาประกันมีอายุ ๕๕ ปี ตามตัวอย่างนี้:-

ตารางหน้า 135 นี้แสดงจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดของกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบตลอดชีพสามัญ แบบตลอดชีพชำระเบี้ยประกันจำกัดระยะเวลา ๒๐ ปี (20 Payment Life Insurance) และสัญญาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ครบกำหนดชำระเงินเอาประกันในปีที่ ๒๐ (20-Year Endowment) ที่เข้าทำสัญญาเมื่อผู้เอาประกันมีอายุ ๓๕ ปี ใช้ตารางมรณะ C.S.O. อัตราดอกเบี้ย ๒% และกรมธรรม์ชำระค่าครบในยอดสด และการประกันชั่วระยะเวลาที่ขยายระยะเวลา จากการนำมูลค่าเวนคืนเงินสดมาเป็นเบี้ยประกันชำระครั้งเดียว

จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสตกที่จะนำมาช้อกรมธรรม์ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จะต้องหัก
หนี้สินใด ๆ ที่ผู้เอาประกันมีกับบริษัทในวันที่เลิกสัญญาเดิมนี้ ซึ่งรวมทั้งหนี้ที่เกิดจากการ
กู้โดยมีกรมธรรม์เป็นประกันด้วย

๕. การหักเบี้ยประกันค้างชำระจากมูลค่าเวนคืนเงิน สตกโดยอัตโนมัติ

(Automatic Premium Loans)

ผู้เอาประกันที่ประสบความยุ่งยากในการชำระเบี้ยประกันในบางครั้ง เพราะ
ขาดแคลนเงิน หรือไม่สะดวกในการส่งเบี้ยประกันมายังบริษัท แทนที่จะเป็นเหตุให้กรมธรรม์
ต้องสิ้นผลบังคับเพราะการที่ผู้เอาประกันขาดชำระเบี้ยประกัน เนื่องจากเหตุดังกล่าว บริษัท
อาจสัญญาว่า กรมธรรม์จะมีผลบังคับต่อไปตามเดิม แต่จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสตกจะลดลง
เท่ากับจำนวนเบี้ยประกันที่ค้างชำระแก่บริษัท รวมทั้งดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเพราะบริษัทถือว่า
จำนวนเบี้ยประกันที่ค้างชำระนั้นก็คือ การกู้โดยมีกรมธรรม์เป็นประกัน (Premium Loans)
อย่างหนึ่งนั่นเอง ฉะนั้นผู้เอาประกันจึงอาจชำระเบี้ยประกันในส่วนที่ยังค้างชำระอยู่พร้อมด้วย
ดอกเบี้ย โดยมีต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้หากต้องการให้จำนวนเงินเอาประกัน
เท่าเดิม และจะใช้สิทธินี้ได้ครบเท่ากับจำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสตกนั้น ยังมีได้ถูกหักไป
หมดสิ้น เพราะเมื่อนั้นสัญญาประกันชีวิตจะสิ้นสุดลงโดยปริยาย

ฉะนั้นกรมธรรม์ที่มีข้อกำหนดนี้จะมีผลให้จำนวนเงินมูลค่าเวนคืนเงินสตกลดลง
ตลอดระยะเวลาที่ผู้เอา ประกันค้าง ชำ ระเบี้ย ประกันจนกว่า ผู้เอา ประ กันจะ ได้แสดงเจตนา
ขอเลิกสัญญา เมื่อนั้นบริษัทจึงจะหยุดนำเบี้ยประกันที่ค้างชำระหักจากมูลค่าเวนคืนเงินสตกอีก
ต่อไป ก่อนนี้ผู้เอาประกันที่ไม่เข้าใจความหมายของข้อกำหนดนี้มักจะคิดว่า เมื่อตน
มิได้ชำระเบี้ยประกันในงวดใด จะทำให้สัญญาสิ้นผลบังคับ และไม่ว่าจะใช้สิทธิขอรับ
มูลค่าเวนคืนเงินสตกเมื่อใดในอนาคตก็ได้เท่ากับ จำนวน ที่มี อยู่เมื่อ ตน ขาดชำระ เบี้ย ประกัน
งวดแรกนั้น

การหักเบี้ยประกันโดยอัตโนมัติวิธีนี้ ผู้เอาประกันจะได้รับความคุ้มครองนับ
จากวันที่ส่งเบี้ยประกันยาวกว่าการนำมูลค่าเวนคืนเงินสตก ไปซื้อสัญญาประกันชีวิตแบบชั่ว
ระยะเวลา ๖ (ตามข้อ ๔) เพราะมูลค่าเวนคืนเงินสตกที่ยังมีได้ถูกหักเป็นเบี้ยประกันซึ่งค้าง
ชำระนั้น บริษัทจะนำไปลงทุนได้คอกผลเข้ามาเพิ่มมูลค่าเวนคืนเงินสตกอยู่ตลอดเวลา ทำให้
ลดจำนวนข้าง แต่กรณีที่น่าไปช้อกรมธรรม์แบบชั่วระยะเวลา (ตามข้อ ๔) นั้นไม่มี

จำนวนเงินนำไปลงทุนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งจำนวนเบี้ยประกันที่ถูกหักไปสำหรับการประกันชั่วระยะเวลานั้นมีจำนวนมาก

สิทธิในการขอให้สัญญาที่ขาดอายุแล้วให้มีผลบังคับใหม่ (Reinstatement)

เมื่อผู้เอาประกันขาดหรือยกเลิกชำระเบี้ยประกัน กรมธรรม์จะสิ้นสุดผลบังคับลงทันที (Lapses) ซึ่งจะมีผลให้ผู้เอาประกันมีสิทธิที่จะขอมูลค่าเวนคืนเงินสดจากบริษัท หรือขอให้สัญญากลับมีผลบังคับใหม่ หากผู้เอาประกันใช้สิทธิในประการหลัง เมื่อสัญญาได้สิ้นสุดผลบังคับลงไปแล้วประมาณ ๒ หรือ ๓ เดือน บริษัทจะไม่เรียกร้องให้มีการตรวจโรคใหม่ เป็นแต่เพียงให้ผู้เอาประกันแสดงเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ยังมีสุขภาพ อนามัย สมบูรณ์เท่านั้น หากระยะเวลายาวกว่านั้น ผู้เอาประกันจะต้องได้รับการตรวจโรคจากบริษัทใหม่ สิทธิที่ผู้เอาประกัน จะขอให้บริษัทให้สัญญามีผลบังคับตามเดิมนั้นปรกติไม่กำหนดระยะเวลาไว้ แต่สัญญาที่มีผลบังคับใหม่นี้ อาจมีข้อกำหนดให้ระยะเวลาที่กำหนด สิทธิการบอกล้างสัญญาของบริษัทเริ่มต้นขึ้นใหม่ก็ได้ (The Contestable Period) ผู้เอาประกันและบริษัทอาจจะตกลง เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเงื่อนไข และสิทธิบางประการ เช่น อัตราเงินปันผล จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสด สิทธิการใช้มูลค่าเวนคืนเงินสดเป็นต้น ผิดแผกจากกรมธรรม์เดิมก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้เอาประกันจะต้องชำระเบี้ยประกันที่ค้างชำระอยู่ในระหว่างที่สัญญาสิ้นสุดผลบังคับหรือที่ค้างอยู่เดิมแก่บริษัทให้ครบถ้วน รวมทั้งดอกเบี้ย (อัตราประมาณ ๕-๖ %) และหนี้สินอื่น ๆ ที่ผู้เอาประกันยังไม่ชำระแก่บริษัทเสียทั้งสิ้นก่อน